

Schoolplan 2019-2023
10 september 2019

auteur: Petra Stuit
versie: 1
datum vaststelling:

Inhoud

Voorwoord	4
1. Over VMBO Maastricht	6
1.1. Missie	6
1.2. Visie	6
2. De wettelijke opdracht van VMBO Maastricht.....	7
2.1. Het didactisch handelen	7
2.2. Pedagogisch-didactisch klimaat	8
2.3. Het onderwijsaanbod	8
2.4. Referentieniveaus voor Nederlands en rekenen.....	9
2.5. Hoe volgt de school de leerlingen?	9
2.6. Onderwijstijd	10
2.7. Leerlingzorg.....	10
2.8. Planmatig handelen.....	12
3. Veiligheidsbeleid.....	12
3.1. Situatie	12
3.2. Schoolveiligheidsplan	13
3.3. Fysieke veiligheid.....	14
3.4. Sociale veiligheid	14
3.5. Uitvoering veiligheidsbeleid.....	14
3.6. Monitoring veiligheid	15
3.6.1. RI&E	15
3.6.2. Tevredenheidsonderzoeken	15
3.6.3. Incidentenregistratie	15
3.6.4. Dagcoördinatoren.....	15
3.6.5. (Camera) Toezicht en routing.....	16
3.7 Coördinatie Anti-Pestbeleid	16
3.7.1. Draaiboek anti-pestprotocol	16
3.7.2. Processen vanuit betrokken docenten, mentoren, teamleiders en zorgteamleden.	17
3.7.3. Constatering pestprobleem door mentor:.....	19
3.8 Schooleigen ambities op het gebied van veiligheid	19
4. kwaliteitsbeleid.....	21
4.1 Personeel	21

4.2 Kwaliteitsbeleid	21
4.3 Relatie tussen kwaliteitszorg, -cultuur en organisatiebeleid	22
4.4 Kwaliteitsinstrumenten	22
Praktische organisatie van de kwaliteitszorg	24
5. Ambities voor de toekomst	25
5.1. Context van deze notitie	25
5.2. Context herontwerp vmbo	25
5.3. Onze visie op het vmbo	26
5.4. Criteria en uitgangspunten voor herontwerp op basis van context en visie.....	28
5.5. Uitgangspunten en contouren van basis en kader beroepsgerichte leerweg	29
5.6. Uitgangspunten en contouren vmbo GL/TL/De Nieuwe Leerweg	31
5.7. Uitgangspunten voor de kwaliteit van het ontwerpproces	32
5.8. Stappen/kwesties te regelen op langere termijn (o.a. huisvesting).....	33
5.9. Slotwoord.....	34

Voorwoord

Na een turbulente periode is de afgelopen weken gewerkt aan het vormgeven van het schoolplan 2019 – 2023 voor VMBO Maastricht. Onze school wil daarmee niet alleen voldoen aan haar wettelijke verplichting om de werking van de school voor een periode van vier jaar te beschrijven, maar vooral de blik vooruit richten, waarbij inzicht wordt gegeven in de beleidsvoornemens voor de komende periode.

Voordat we de blik op de toekomst richten, duiken we in het recente verleden. Dit is nodig om de positie van de school zoals hij nu is te kunnen duiden.

VMBO Maastricht is een samenwerkingschool waarin vanuit 2 verschillende Vmbo's (Sint Maartenscollege en Porta Mosanacollege) in de stad Maastricht leerlingen samen zijn gebracht op een fysieke locatie in de stad; het Bemelerveld. Daar startte in augustus 2016 VMBO Maastricht. Elk van die scholen bracht hun eigen onderwijsaanbod in, zodat een breed aanbod van profielvakken mogelijk werd binnen een schoolorganisatie.

Ondanks dat VMBO Maastricht zich als een organisatie presenteert naar de buitenwereld, bestaat de school administratief nog uit twee organisaties (Sint Maartenscollege en Porta Mosanacollege), elk met hun eigen brinnummer¹. Vanuit de historie van de samengevoegde onderwijsinstellingen is er een onderscheid in de identiteit van de verschillende scholen. Het Sint Maartenscollege is een katholieke school, Porta Mosana College is een openbare school.

Het feit dat de identiteit van de scholen binnen de samenwerking verschilt heeft vandaag de dag voor de leerlingen geen consequenties. Festiviteiten en vieringen hebben op VMBO Maastricht geen religieus karakter.

Na het examendebacle aan het einde van schooljaar 2017-2018, is de koers fors bijgesteld. Het afgelopen schooljaar (2018 – 2019) heeft vooral in het teken gestaan van herstel van de basiskwaliteit. Ook de komende jaren zal deze lijn worden doorgetrokken.

Er is door directie en medewerkers lering getrokken uit het verleden. Dit heeft ertoe geleid dat de schoolorganisatie anders is vormgegeven. Voor het goed functioneren van de schoolorganisatie is het van belang dat er planmatig en gestructureerd gewerkt wordt. Met name het werken vanuit de cyclische structuur van kwaliteitszorg moet ertoe leiden dat de algehele kwaliteit van het onderwijs duurzaam verbetert. In de looptijd die dit schoolplan bestrijkt is het gezamenlijk ontwikkelen van een kwaliteitscultuur voor alle medewerkers belangrijk. Als managementteam zijn we ons bewust van de verantwoordelijkheid die we hebben in het uitdragen en voorleven van deze kwaliteitscultuur.

VMBO Maastricht laat zich bij de start van schooljaar 2019-2020 het best typeren als een school waarbinnen leerlingen vooral kiezen voor de beroepsgerichte leerwegen. Veel leerlingen met theoretische leerwegpotentieel hebben voor andere scholen in de stad gekozen.

Omwille van de betaalbaarheid en organiseerbaarheid van het onderwijs is het aanbod van profielen

¹ De Basisregistratie Instellingen (BRIN) is een register dat door het Nederlandse Ministerie van OCW wordt uitgegeven en alle scholen en aanverwante instellingen bevat. (bron: wikipedia)

teruggebracht tot Zorg & Welzijn, Horeca, Bakkerij en Recreatie (HBR), Produceren, Installeren, Bouwen, Wonen en Interieur en Energie en dienstverlening en producten.

Op VMBO Maastricht zijn er diverse voorzieningen om leerlingen met een zorg- of ondersteuningsvraag goed te kunnen bedienen.

Onze school staat aan de vooravond van een fusie tot een brede scholengemeenschap die een positie krijgt in het oosten van de stad Maastricht. Voor dit fusieproces is tijd en aandacht nodig, zonder dat dit ten koste gaat van het reguliere proces. De betrokkenheid van medewerkers bij dit proces is van belang. Maar voordat het zover is, moet in de jaren die gaan komen de verbeteringen van de onderwijskwaliteit worden doorgezet.

Dit schoolplan bevat beschrijvingen van een drietal essentiële beleidsterreinen, te weten het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het kwaliteitsbeleid. Daarnaast zal er de komende jaren weer sprake zijn van schooleigen ambities. Ook deze zullen beschreven worden.

Al met al voldoende redenen om met vertrouwen naar de toekomst te kijken.

Namens het managementteam van VMBO Maastricht,

Petra Stuit
september 2019

1. Over VMBO Maastricht

Tot aan de zomer van 2019 was VMBO Maastricht een onderdeel van cluster Maastricht, een groep scholen die onder verantwoordelijkheid van een tweehoofdige centrale directie een van de organisatorische eenheden vormde binnen Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO).

Bij de aanvang van schooljaar 2019-2020 is de organisatiestructuur van LVO gewijzigd. De verschillende scholen van LVO zullen, elk in hun eigen tempo, toegroeien naar autonome scholen die rechtstreeks verantwoording afleggen aan het College van Bestuur van LVO. Om de overgangsfase op een goede manier te laten verlopen, zijn er binnen LVO een drietal regio's ingericht. Per regio zal een zogenaamde regiodirecteur dit proces verder begeleiden en sturen.

VMBO Maastricht wordt geleid door een locatiedirecteur en teamleiders. De directeur draagt eindverantwoordelijkheid voor de school, de teamleiders zijn integraal verantwoordelijk voor de onderwijskundige en personele aspecten van het deel van de organisatie waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen.

Daarnaast zijn een aantal portefeuilles, zoals leerling zorg, kwaliteitszorg en veiligheid belegd bij medewerkers en managementteamleden.

Elke medewerker maakt onderdeel uit van een team. Dit zijn onderwijsteams, maar ook de onderwijsondersteuners vormen samen een team.

1.1. Missie

Het VMBO is erop gericht de talenten van leerling optimaal te ontwikkelen. Vanuit een positieve benadering werken we in een veilige en respectvolle omgeving aan de persoonlijke ontwikkeling van de leerling, uitgaande van een actieve inzet van de leerling om te komen tot de hoogst haalbare resultaten. Het VMBO realiseert een optimale voorbereiding op vervolgopleidingen in het MBO.

1.2. Visie

In de visie van VMBO Maastricht nemen de elementen die worden genoemd als 21ste -eeuwse vaardigheden een belangrijke plaats in. Het nadeel van deze term is dat de suggestie wordt gewekt dat het gaat om nieuwe competenties, terwijl het veeleer bekende competenties zijn die aan belang hebben gewonnen.

VMBO Maastricht is een school met een uitdagende en op de praktijk gerichte leeromgeving waar leerling en medewerker het optimale uit zichzelf halen. We zien onze opleiding als een optimale voorbereiding op een Mbo-opleiding. Afhankelijk van de potentie van onze leerling is dit de Entree-opleiding of een opleiding op niveau 2, 3 en 4.

Leerlingen ontdekken wie ze zijn, over welke talenten ze beschikken en waar ze gemotiveerd voor zijn, zodat ze keuzes kunnen maken uit mogelijke toekomstige arbeidsterreinen. Dit doen leerlingen

in een inspirerende leeromgeving, die beantwoordt aan de verwachtingen van leerlingen, docenten en overige stakeholders. Deze leeromgeving benadert de werkelijkheid en wordt aangevuld met buitenschools leren. Dit realiseren we o.a. door het aanbieden van één of meer stageperiodes of door de buitenschoolse werkelijkheid binnen de school te halen. In samenwerking met het MBO wordt via de vakmanschapsroute in het domein techniek een naadloze overgang gerealiseerd in het vierde leerjaar van het VMBO naar de vervolgopleidingen in het MBO. Een soortgelijke gezamenlijke opbouw van de programma's wordt eveneens in de andere domeinen vormgegeven. Daarnaast is er het voornemen om technologieroutes voor de GTL in diverse domeinen gezamenlijk vorm te geven.

Loopbaanoriëntatie is als een rode draad in de opleiding verweven. Het ontwikkelen van talenten en vaardigheden vindt in het gehele onderwijsproces plaats. Leerlingen leren hun grenzen verleggen zowel binnen de vaktechnische als de algemene vaardigheden.

2. De wettelijke opdracht van VMBO Maastricht

In het document kwaliteitszorg zijn alle wettelijke voorschriften vanuit het inspectiekader verwerkt, daarnaast de enquêtes, uitkomsten klankbordgroepen etc, verwerkt en deze worden via de PDCA (plan, do, check, act) cyclus gemonitord en bijgesteld indien nodig.

De kwaliteitszorgkalender bevat alle onderwerpen vanuit het inspectiekader en de interne protocollen en procedures die opgevolgd moeten worden.

Zie ook kwaliteitsbeleid.

2.1. Het didactisch handelen

Het leerstofaanbod is afgestemd op de behoeften van de verschillende leerlingen. Het staat beschreven in een PTO voor de eerste twee leerjaren en het programma toetsing en afsluiting (PTA) voor leerjaar 3 en 4. Elk leerjaar heeft een eigen bevorderingsnorm. De resultaten van leerjaar 3 maken onderdeel uit van het te behalen eindcijfer voor het schoolexamen (SE) in leerjaar 4. De leerstof is vastgesteld op basis van de wettelijke eindtermen. Om een doorlopende leerlijn te realiseren vindt er afstemming van leerstof plaats tussen onder- en bovenbouw.

Momenteel is dit nog gescheiden bij de leergebieden in de overgang naar vakken bovenbouw (M&M/GS M&T/sector techniek), maar het doel is om een doorlopende leerlijn te beschrijven in de vaksectieplannen. Avo vakken hebben wel reeds een doorlopende leerlijn.

Dit moet ertoe leiden dat de scheiding tussen onderbouw en bovenbouw minder zichtbaar is.

Cijferanalyse moet laten zien dat het een positief effect heeft op de resultaten.

Leerling ervaart betere resultaten en het ziet het verband tussen onderbouw / bovenbouw.

In leerjaar 1 en 2 zijn alle leerwegen algemeen vormend. In de onderbouw werkt men deels met leergebieden en deels streeft men naar meer samenhang tussen de verschillende vakken.

In de komende schooljaren wordt extra aandacht besteed aan:

- Afstemming van didactiek over de vier leerjaren,
- Binnen elk vak eensluitende normering van toetsen,
- Analyse van de resultaten met, indien nodig, het bijstellen van toetsen, het onderwijsleerproces en/of het onderwijsaanbod,
- Verbeteren van het eindexamencijfer bij alle vakken in alle leerwegen,
- Verkleinen van het verschil in resultaten tussen CE en SE voor de vakken waar dit verschil groter is dan 0,4 punt.
- Er wordt een pilot gestart om praktijkgericht onderwijs aan te bieden i.v.m. het beoogde beroepscollege

2.2. Pedagogisch-didactisch klimaat

Iedere leerling en medewerker heeft recht op een veilige leer- en werkomgeving. Bij deze omgeving hoort een nader te omschrijven pedagogische benadering. De school hanteert pedagogisch klimaat. Er is aandacht voor specifieke doelgroepen, zoals dyslexie, dyscalculie. Een en ander wordt uitgebreid beschreven in het ondersteuningsplan.

Het algemene doel is te bevorderen dat iedereen op een respectvolle manier met elkaar omgaat. De school gaat uit van een professionele inzet bij het begeleiden van leerlingen door OP en OOP. De school hecht aan waarden en normen, personeel draagt deze uit en leerlingen worden hierop aangesproken, zowel in positieve als correctieve zin. Uitgangspunt hierbij is de relatie tussen leerkracht en leerling.

Positieve feedback (SwPBS) is een krachtig instrument om gewenst gedrag te versterken dan wel te ontwikkelen, waardoor ongewenst gedrag vermindert. Bewustzijn en reflectie zijn randvoorwaarden om in deze de waarde van positieve feedback te erkennen en te herkennen.

De mentor is de spil in de begeleiding van de leerling. Deze persoon is vraagbaak voor de leerling en onderneemt alle activiteiten om de ontwikkeling van de leerling te optimaliseren.

Het voeren van reflectiegesprekken door docenten met leerlingen om de ontwikkeling van de leerling beter te kunnen volgen wordt in elk leerjaar gedaan. Doel is de begeleiding te verbeteren. Andere doelen zijn het verbeteren van het zelfbeeld van de leerlingen, het vergroten van de zelfstandigheid van de leerling en het inzicht in zijn niveau verbeteren. Verder wordt er ook een bijdrage geleverd aan het leren leren van de leerling en kan het de leermotivatie verbeteren.

2.3. Het onderwijsaanbod

VMBO Maastricht is een volwaardig VMBO dat alle niveaus aanbiedt. In de onderbouw wordt gewerkt met leergebieden naast de algemeen vormende en praktische vakken. Daarnaast oriënteert de leerling zich tijdens de onderbouwperiode op de verschillende profielvakken die in de bovenbouw worden aangeboden. (zie document LOB, Loopbaan oriëntatie)

Voor de periode waarop dit schoolplan betrekking heeft worden de onderstaande profielvakken aangeboden:

In de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg

- zorg en welzijn
- horeca, bakkerij en recreatie
- produceren, installeren en energie
- bouwen, wonen en interieur

in de gemengde leerweg

- dienstverlening en producten

Elke leerling krijgt in de bovenbouw het van ondernemerschap aangeboden. De inhoud van dit vak is gebaseerd op het keuzevak ondernemen.

2.4. Referentieniveaus voor Nederlands en rekenen

Er wordt binnen Nederlands en de moderne vreemde talen gewerkt aan verbetering van de situatie. In schooljaar 2019-2020 zal een aangepast taalbeleidsplan worden opgesteld. Verbetering van begrijpend lezen en het aanbieden van leesstrategieën zijn belangrijke pijlers binnen dit taalbeleid.

Voor het vak Nederlandse taal is het uitgangspunt dat de leerlingen in leerjaar 4 referentieniveau 2F behalen.

Rekenbeleid net als taal in 19-20 wordt het ontwikkeld. Rekenen wordt als vast onderdeel opgenomen in de lessentabel.

Er is een programma voor leerlingen met een taalachterstand, bijvoorbeeld voor anderstaligen; NT2 en ook is er een protocol voor kinderen met dyslectie. (zie document taalbeleid)

2.5. Hoe volgt de school de leerlingen?

Op VMBO Maastricht worden de leerlingen en de prestaties die zij leveren gevolgd. In het jaarprogramma zijn momenten opgenomen waarop met en over de leerling gesproken wordt. Elke leerling heeft een mentor. Deze mentor volgt de voortgang van zijn of haar leerlingen en heeft gedurende de schoolweek persoonlijk contact met de leerling. Het gaat dan niet uitsluitend over cijfermatige voortgang, maar ook gedrag en welbevinden maken deel uit van manier waarop de mentor de leerling volgt. Dit gaat via het leerlingvolgsysteem waar alles in genoteerd wordt en in de leerlingbesprekingen worden de leerlingen met mentoren en alle betrokken docenten besproken.

Tijdens het pedagogisch-didactische overleg (PDO) dat periodiek plaatsvindt, bespreekt de mentor met de zorgcoördinator of begeleider passend onderwijs de voortgang van elke leerling. Uit dit overleg worden de ondersteuningsbehoefte gedistilleerd. Aandachtspunten of vragen die uit dit overleg voortkomen, worden tijdens een leerlingbespreking aan de orde gesteld. Tijdens de leerlingbespreking zit het docententeam dat lesgeeft aan de klas van de mentor samen en bespreekt

de aandachtspunten die uit het PDO voortkomen. Binnen de leerlingbespreking worden indien nodig afspraken gemaakt. Op basis van de input vanuit het PDO en de leerlingbespreking stelt de mentor een handelingsplan op en legt de afspraken vast in het leerlingvolgsysteem.

Aan het einde van elke onderwijsperiode worden tijdens de rapportbesprekingen de resultaten van elke leerling besproken. Ouders/verzorgers hebben de mogelijkheid om over de voortgang van hun kind of pupil met de mentor/docent in gesprek te gaan. Uiteraard is er indien nodig of gewenst ook tussentijds contact tussen school en ouder/verzorger. Inhoudelijke en procesmatige afspraken die voortkomen uit de besprekingen worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.

Daarnaast worden per schooljaar 2019/2020 de resultaten per niveau en per leerjaar aan het einde van elke onderwijsperiode geanalyseerd en besproken. Deze analyse wordt gedaan door de kwaliteitszorgmedewerker en besproken in het managementteam. Vervolgens worden in de teams / secties afspraken/doelen gesteld. Afspraken over bijsturing op basis van deze periodieke onderwijsresultaten worden in het managementteam gemaakt, uitgevoerd en geëvalueerd.

De zorgcoördinator heeft samen met de portefeuillehouder zorg vanuit het managementteam een belangrijke taak in het initiëren van overleg en het opvolgen en checken van afspraken die er in het kader van de ondersteuning van leerlingen zijn gemaakt.

2.6. Onderwijstijd

Op VMBO Maastricht worden voldoende onderwijsactiviteiten geprogrammeerd om te voldoen aan de eisen met betrekking tot de onderwijstijd. Voor de leerlingen op VMBO Maastricht geldt dat zij gedurende de vier jaar dat zij onderwijs volgen, tenminste 3700 uur onderwijs krijgen aangeboden. Deze onderwijsactiviteiten zijn beschreven in de notitie Wat is onderwijs op VMBO Maastricht.

Jaarlijks wordt deze notitie geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Samen met een overzicht van de geplande onderwijstijd voor het volgende schooljaar wordt dit document ter instemming aan de medezeggenschapsraad.

Het managementteam monitort gedurende het schooljaar de gerealiseerde onderwijstijd. Zij doet dit door aan het einde van elke onderwijsperiode, het schooljaar kent vier onderwijsperiodes van ongeveer tien weken, de balans van de gerealiseerde onderwijstijd op te maken. Wanneer, bijvoorbeeld als gevolg van lesuitval, de onderwijstijd onder de geplande hoeveelheid uren dreigt te komen, dan worden maatregelen genomen. Deze maatregelen kunnen binnen het lopende schooljaar worden uitgevoerd, maar ook worden uitgevoerd in het volgende schooljaar.

2.7. Leerlingzorg

Zorg voor de leerlingen is een essentieel onderdeel van het onderwijs. De manier waarop de leerlingzorg is ingericht is beschreven in het ondersteuningsplan. Het schoolondersteuningsprofiel (SOP) maakt onderdeel uit van dit plan. Een aantal elementen uit het ondersteuningsplan is opgenomen in dit schoolplan omdat ze de structuur beschrijven van waaruit gewerkt wordt.

Het schoolondersteuningsprofiel vloeit voort het ondersteuningsplan. Het SOP bevat bovendien een overzicht van de externe partijen waarmee wordt samengewerkt.

Op VMBO Maastricht zijn het schoolondersteuningsprofiel, het pedagogisch didactisch overleg en het denken in professionele momenten richtinggevend. Deze denk- en werkwijze ligt in lijn met de besluitvorming in het Samenwerkingsverband Maastricht e.o. Op deze wijze werken wij aan passend onderwijs.

De ondersteuning van de leerlingen van VMBO Maastricht staat centraal bij de schoolloopbaan van elke leerling. De leerlingenondersteuning is een geïntegreerd onderdeel van de totale leerlingbegeleiding in elke afdeling. De leerling, ouder(s)/verzorger(s) en de school zijn gebaat bij korte en duidelijke begeleiding. De factoren tijd en zorgvuldigheid zijn bepalend voor effectiviteit. Geen, te weinig of te late hulp kan van invloed zijn op de schoolcarrière van een leerling.

Doelstellingen van de ondersteuning zijn:

- Het adequaat aanbieden van 1e lijns ondersteuning bij gesignaleerde problemen (dyslexie, faalangst, sociaal emotionele problematiek, motivatie e.d.); dat wat de docent kan doen in de les.
- Een goed onderscheid maken tussen interne en externe ondersteuning, waaronder het vaststellen van het moment dat ondersteuning buiten de mogelijkheden van de school valt en als zodanig dus niet als de directe verantwoordelijkheid van de school gezien mag worden (wel het organiseren ervan).
- Het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Een leerling moet aansluiting kunnen hebben op vervoltrajecten.

De mentor is binnen VMBO Maastricht de spil van de ondersteuning van de leerling. Indien de ondersteuning van de vakdocent of de mentor ontoereikend is, dan wordt de leerling door de mentor besproken in de leerlingbespreking om te bekijken welke (extra) ondersteuning nodig is en geboden kan worden. Is dit niet toereikend dan wordt de leerling besproken in het OT² en mogelijk doorverwezen naar het Knoop². Ook kan de leerling mogelijk verwezen worden naar externe hulpverleners.

De voorwaarden voor optimale ondersteuning zijn van groot belang:

- een zorgvuldige uitvoering van het aannamebeleid;
- de leerling die centraal staat;
- een veilige, prettige sfeer;
- rekening houden met de verschillen in aanleg en niveau van de leerling;
- vroegtijdige signalering van problemen door vakdocent en mentor en Teamleider via PDO;
- een goed functionerend OT, vallend onder de verantwoording van de OCO³;
- indien noodzakelijk betrekken van externe deskundigheid bij de problematiek van een leerling en ook het bepalen en hanteren van heldere grenzen (in dit geval op het gebied van ondersteuning) van de school.

² OT – Ondersteunings Team

² KNOOP= Knooppunt

³ OCO – Ondersteuningscoördinator

De ondersteuning op VMBO Maastricht rust op twee pijlers, te weten de basis-ondersteuning en de extra ondersteuning.

Onder basisondersteuning verstaat de school de begeleiding en ondersteuning die in het reguliere onderwijsprogramma, afgezien van de normale lessen, aangeboden wordt. De ondersteuning die binnen dit kader geboden wordt is niet structureel en altijd tijdelijk van aard.

Onder extra ondersteuning verstaan we begeleiding en ondersteuning die niet aangeboden wordt in de basisondersteuning maar wel aan een beperkte groep leerlingen geboden kan worden. Het gaat hier om leerlingen met een zwaardere of meervoudige ondersteuningsbehoefte die aanzienlijk meer begeleidingstijd vraagt. Deze begeleiding is soms structureel. Een leerling kan slechts in aanmerking komen voor extra ondersteuning na verwijzing door het OT. (bv Buddy, counselor, MWP)

2.8. Planmatig handelen

Het doel van planmatig handelen is het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en de leerlingbegeleiding. Handelingsgericht werken (HGW) wordt beschouwd als een belangrijke werkwijze om Passend Onderwijs te realiseren, de onderwijsondersteuning te verbeteren en opbrengstgericht te werken. Het is een werkwijze waarbij onderwijsprofessionals (mentoren, docenten, ondersteuningscoördinatoren en leidinggevendenden) samen met de externe partners, handelen volgens zeven samenhangende uitgangspunten. Op VMBO Maastricht wordt op de volgende wijze invulling gegeven aan HGW.

Een uitgebreide uitwerking is te vinden in het Ondersteuningsplan.

3. Veiligheidsbeleid

Op VMBO Maastricht wordt het thema veiligheid beschreven in het veiligheidsbeleidsplan. Dit kaderdocument bevat verwijzingen naar alle noodzakelijke protocollen die betrekking hebben op dit onderwerp. De noodzakelijk rollen zijn ingevuld door medewerkers.

3.1. Situatie

De campus VMBO Maastricht is gelegen aan de Bemelerweg en de Bemelergrubbe 2 te Maastricht. Op de campus verzorgt de school vmbo-onderwijs, verdeeld over 2 gebouwen. In het schooljaar 2019-2020 en waarschijnlijk ook voor een aantal daaropvolgende schooljaren worden een aantal lokalen gehuurd op de Bemelergrubbe 2. Deze locatie is in beheer van de Eerste Opvang van Anderstaligen (EOA Novo College). Het beleid van de fysieke en sociale veiligheid dat gerelateerd is aan deze huisvesting is onderdeel van het veiligheidsbeleid van de EOA. Hierbij moet worden gedacht aan de ARBO, BHV, RI&E etc.

Voor de sociale veiligheid (b.v. het anti-pestbeleid) geldt voor de leerlingen tijdens de lessen op de Bemelergrubbe het schoolbeleid van VMBO Maastricht.

3.2. Schoolveiligheidsplan

Het doel van het veiligheidsbeleid op VMBO Maastricht is om initiatieven en activiteiten met elkaar te verbinden en te borgen, zodat er een integrale en systematische aanpak ontstaat. Een belangrijk onderdeel van de beschrijving van het schoolveiligheidsbeleid is het schoolveiligheidsplan.

In het schoolveiligheidsplan wordt gedetailleerd beschreven hoe de school de fysieke en sociale veiligheid in en om de school waarborgt door preventieve en curatieve maatregelen. Dit plan is onderdeel van het totale schoolbeleid rondom gezondheid, leefbaarheid en veiligheid. Daarin werken we samen met de GGD, de politie, de gemeente, Halt en andere lokale partners.

Onderdeel van deze samenwerking is het convenant Gezonde en Veilige School met de daaraan verbonden certificering. Het certificaat van VMBO Maastricht verloopt in 2019. De vernieuwing van het certificaat wordt op dit moment voorbereid. De certificering kent een cyclus van 4 jaar.

In het veiligheidsbeleid staat verder centraal de “Gouden regels van LVO”.

Deze zogenaamde ‘Gouden regels van LVO’ staan niet alleen in het schoolveiligheidsplan, maar prijken ook aan de muren in het gebouw en staan op de website. VMBO Maastricht beschikt over vaste schoolregels en over een leerlingenstatuut.

Verder beschikt de school over de volgende functionarissen die op hun beurt een bijdrage leveren aan de veiligheid op school.

- Ondersteuningscoördinator
- Anti-Pestcoördinator
- Veiligheidscoördinator
- Vertrouwenspersoon (intern en extern)
- Counselors
- Verkeerscoördinator
- Preventiemedewerker

Bij het opstellen van dit veiligheidsplan is met name gebruik gemaakt van de uitgangspunten in het schoolveiligheidsplan VIOS (Veilig in en om de school) en het Centrum voor School en Veiligheid.

Het totale schoolveiligheidsplan is voor ouders en leerlingen op aanvraag via het secretariaat digitaal beschikbaar. Voor medewerkers is het schoolveiligheidsplan (versie 2018) in te zien op de S-schijf.

Het doel is om het schoolveiligheidsplan na herziening in de loop van het schooljaar 2019-2020 online beschikbaar te maken op de website van de school.

Verbetervoorstellen voor het veiligheidsplan kunnen worden neergelegd bij de veiligheidscoördinator of bij de verantwoordelijke teamleider. Het totale schoolveiligheidsplan wordt minimaal 1x per 2 jaar geëvalueerd door het managementteam en door de Medezeggenschapsraad. Als er een herziene versie komt dan wordt dit ter instemming voorgelegd aan de MR. Een verkorte en handzame uitgave van het schoolveiligheidsplan wordt dit schooljaar gepubliceerd.

Doel hiervan is om een makkelijk hanteerbaar document te publiceren voor leerlingen, ouders en personeel in de vorm van een kort handboek. Dit handboek is een praktische vertaling van schoolveiligheidsplan en wordt jaarlijks herzien en aangepast aan de actuele situatie en personele bezetting. Verder is het plan om het thema veiligheid structureel onderdeel te laten uitmaken van het curriculum. De eerste aanzet daarvan is een aantal kleinschalige activiteiten zoals deelname aan de week tegen het pesten, de veiligheidsweek en aandacht voor het ontruimingsplan.

3.3. Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid gaat over het risico voor mensen om slachtoffer te worden van een incident of ramp. Om de fysieke veiligheid te waarborgen werkt VMBO Maastricht enerzijds aan preventie op basis van de ARBO en RI&E, anderzijds wanneer er iets misgaat, dat er zo goed mogelijk gehandeld wordt, waardoor de veiligheid van ieder zoveel mogelijk gewaarborgd wordt. Hierbij spelen BHV/EHBO-organisatie en de diverse protocollen, waarnaar in dit veiligheidsplan verwezen wordt, een belangrijke rol.

Hierdoor kan in voorkomende omstandigheden efficiënt en adequaat gehandeld worden. Jaarlijks wordt vindt er een ontruimingsoefening plaats, die wordt geëvalueerd, en waarna het ontruimingsplan indien nodig wordt aangepast.

3.4. Sociale veiligheid

Onder sociale veiligheid wordt verstaan de bescherming of het zich beschermd voelen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte. Een veilige school is een plek waar voorkomen wordt dat men elkaar pest of discrimineert. Op een veilige school krijgt iedere betrokkene de ruimte om te mogen zijn wie hij/zij is en respecteert ieder de ander in zijn/haar eigenheid. Dit houdt in dat alle betrokkenen worden geacht zich ervan bewust te zijn dat (seksuele) intimidatie, agressie, geweld, discriminatie en ander grensoverschrijdend gedrag de integriteit van een ander aantasten.

Daarnaast hebben maatschappelijke problemen, zoals huiselijk geweld, kindermisbruik, risicogezinnen, intolerantie etc. grote invloed op de zorgtaak van de school. Ook Passend Onderwijs appelleert aan de sociaalpedagogische taken van de school.

Voor VMBO Maastricht betekent dit dat er een systeem is van regels en afspraken die zijn vastgelegd in diverse protocollen en waarvoor functionarissen verantwoordelijk zijn. De uitgebreide beschrijving is opgenomen in het schoolveiligheidsplan en het ondersteuningsplan van de school.

3.5. Uitvoering veiligheidsbeleid

Jaarlijks wordt er een analyse gemaakt van de (school)veiligheidssituatie. Deze analyse wordt gemaakt op basis van de indicatoren die hieronder bij de monitoring worden beschreven. De analyse wordt besproken en getoetst in de diverse geledingen (o.a. klankbordgroep ouders, personeelspanel) door de schoolleiding. De analyse is de basis waarmee trends en prioriteiten worden vastgesteld. Vervolgens worden er concrete doelstellingen geformuleerd met een aanpak en tijdsplan (Wat/Wanneer/Wie).

Belangrijk onderdeel van de fysieke en sociale veiligheid(sbeleving) is sinds het schooljaar 2018-2019 het beleid i.z. de toegang tot het schoolterrein en de schoolgebouwen. Het beleid is gewijzigd naar aanleiding van de monitoring. De toegang tot schoolterrein en gebouwen is aangescherpt en er is meer toezicht. Gedurende het schooljaar 2018-2019 is gebruik gemaakt van externe beveiligers. In het schooljaar 2019 -2020 is de ontsluiting en het gebruik van de gebouwen vereenvoudigd door het afstoten van het gebouw aan de Bemelergrubbe. Toezicht en controle is nu permanent aanwezig bij de hoofd- en leerlingeningang van de school. Dit toezicht gebeurt nu door eigen personeel.

Bij de leerlingeningang is een dagcoördinator aanwezig. Bij de hoofdingang is een receptie. Op het terrein en in de gebouwen is verder cameratoezicht op strategische plaatsen.

3.6. Monitoring veiligheid

VMBO Maastricht maakt gebruik van verschillende middelen om veiligheid te monitoren. Hieronder volgt een korte weergave van de wijze waarop het veiligheidsbeleid wordt gemonitord. Met veiligheid wordt de fysieke als ook de sociale veiligheid bedoeld.

3.6.1. RI&E

Voor de fysieke veiligheid wordt jaarlijks een risico-inventarisatie gedaan door de preventiemedewerker en de hoofdconciërge. Als de RI&E volledig is, komt deze ter goedkeuring bij de MR en dan bij de directie. Aan de hand van deze RI&E krijgen personeelsleden taken opgedragen om de veiligheid daar te verbeteren waar nodig.

Bij die taken wordt ook een tijdpad uitgezet waarin een taak vervuld moet zijn. Personeelsleden melden bij de preventiemedewerker wat wel of niet lukt bij het uitvoeren van de taak zodat er opnieuw geëvalueerd kan worden indien nodig.

De RI&E is in 2018-2019 volledig gedaan en digitaal geregistreerd. De komende 4 schooljaren zal de RI&E alleen op veranderpunten aangepast worden (denk aan verbouwingen e.d.).

Onderdeel van de RI&E is ook een 'tevredenheidsonderzoek' onder het personeel. Dit tevredenheidsonderzoek is in 2018 uitgevoerd.

3.6.2. Tevredenheidsonderzoeken

Jaarlijks worden, via 'kwaliteitscholen.nl', bij leerlingen, ouders en personeel tevredenheidsonderzoeken afgenomen. De afname wordt binnen LVO centraal geregeld en is dus niet iets wat de school zelf inplant. De resultaten van deze tevredenheidsonderzoeken worden geëvalueerd waardoor duidelijk wordt welke 'items' prioriteit hebben om aandacht aan te besteden. Het vergelijken van resultaten met de resultaten van voorgaande jaren kan naar voren laten komen of een eerdere aanpak wel of niet heeft geholpen; dus of er een plan van aanpak gehandhaafd kan blijven of dat een plan moet worden aangepast.

3.6.3. Incidentenregistratie

Op VMBO Maastricht is een protocol incidentenregistratie in werking. Dit protocol loopt sinds het schooljaar 2018-2019. Doel is om in beeld te krijgen hoeveel en welke incidenten zich op school voordoen met leerlingen, ouders en/of personeel. In het protocol staat precies omschreven wat er verstaan wordt onder een incident en een omschrijving van een aantal soorten incidenten. Alle personeelsleden kunnen in Magister een incident registreren.

De incidentenregistratie wordt momenteel beheerd door de preventiemedewerker. Deze heeft periodiek een plaats aan de tafel bij het MT om verslag uit te brengen van het aantal incidenten per soort en om aanbevelingen te doen om bepaalde incidenten minder/niet meer te laten voorkomen. De incidentenregistratie (lees: het protocol) wordt in september geëvalueerd in het MT, samen met de preventiemedewerker.

3.6.4. Dagcoördinatoren

Op VMBO Maastricht maken we gebruik van dagcoördinatoren. Elk moment van de dag is er een dagcoördinator beschikbaar die zich ontfermt over leerlingen die op dat moment uit een les

verwijderd worden of die betrokken zijn bij een incident. Zo zorgt de school voor rust in het gebouw en zullen leerlingen niet gauw 'onbewaakt' door het gebouw of over het terrein lopen. Een taakomschrijving van de dagcoördinator is beschikbaar. De dagcoördinatoren spelen een belangrijke rol bij de incidentenregistratie. Bij hen komt heel vaak een incident binnen dat niet les gerelateerd is. Deze niet les gerelateerde incidenten wordt door de dagcoördinatoren geregistreerd en vervolgens afgehandeld. Hierbij kan worden gedacht aan een vechtpartijtje tijdens de pauze etc.. Bij verregaande escalatie kan het incident naar mening van de dagcoördinator worden opgeschaald naar de teamleider. Ook de mentor wordt via Magister, en indien noodzakelijk persoonlijk, geïnformeerd door de dagcoördinator.

3.6.5. (Camera) Toezicht en routing

Het terrein van VMBO Maastricht is verdeeld in zones waar leerlingen (bijv. in pauzes) wel of niet mogen komen. Er wordt tijdens pauzemomenten op strategische plekken personeel ingezet om toezicht te houden. Dit verloopt planmatig via een rooster. De werkwijze en de taken bij het toezicht houden zijn beschreven. Collega's zijn geïnstrueerd zodat zij weten wat van hun wordt verwacht. Verder zijn in en om het gebouw camera's geplaatst die voortdurend beeldopnames maken. De camerabeelden worden gebruikt conform de AVG-voorschriften.

Om de stroom van mensen die het gebouw in en uit gaan goed te reguleren, zijn er duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot het gebruik van ingangen en fietsenstallingen/parkeerplaatsen. De afspraken liggen vast. Leerlingen zijn geïnstrueerd over de handelwijze op school en op het terrein. Leerlingen maken gebruik van de achteringang waar toezicht is van de dagcoördinator. Bezoekers komen via de hoofdingang waar registratie plaatsvindt door de receptie. Het is op basis van signalering voor bezoekers duidelijk, welke handelwijze verwacht wordt.

3.7 Coördinatie Anti-Pestbeleid

Hieronder staat een opsomming van de processen die horen bij het pestprotocol. In deze processen wordt doorverwezen naar documenten die richtlijnen geven of ondersteunen in activiteiten ter voorkoming en bestrijding van het pesten.

3.7.1. Draaiboek anti-pestprotocol

De onderstaande punten zijn de stappen in het draaiboek van het pestprotocol.

- a. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en schoolregels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden aan de mentor en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
- b. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.

- c. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de leerling die pest als van de leerling die gepest wordt.
- d. Incidenteel pestgedrag wordt door de mentor besproken met de leerlingen, zowel met de directbetrokkenen als met de klas.
- e. Als het pestgedrag doorgaat, nodigt de mentor de ouders/verzorgers van de pestende leerling(en) en de gepeste(n) uit, bespreekt de problematiek met hen en stelt een handelingsplan op. Hij meldt dit aan de teamleider. Deze stelt het betreffende onderwijsteam op de hoogte van de situatie en van de gemaakte afspraken in het handelingsplan.
- f. Indien nodig verwijst de mentor, in overleg met de teamleider de pestende leerling(en) en/of de gepeste leerling(en) door naar de zorgcoördinator. Daarna volgt de normale procedure van een aanmelding. De dagcoördinator of de ondersteuningscoördinator kan besluiten om de pestende leerling(en) door te verwijzen naar de medewerker van HALT. De medewerker van HALT kan in gesprek gaan met de pestende leerling(en) en/of de ouders. Middels pedagogische interventies kan de medewerker van HALT afspraken maken of maatregelen treffen die het gewenste effect hebben.
- g. Indien interne maatregelen en afspraken geen effect sorteren, wordt er door de teamleider gezocht naar een passende oplossing.
- h. In het uiterste geval wordt er door de teamleider, in samenspraak met de ouders/verzorgers intern gezocht naar een andere onderwijsplek.

3.7.2. Processen vanuit betrokken docenten, mentoren, teamleiders en zorgteamleden.

a. Preventief & voorbereid:

In het document 'de vijfsporenaanpak' is informatie opgenomen over hoe te handelen bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag. Dit document maakt onderdeel uit van het schoolveiligheidsplan.

1) De taak van docenten:

De docenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor om hulp en overleg in gang te zetten.

2) Constatering pestprobleem door mentor:

- **De mentor.**

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is opgenomen in het schoolveiligheidsplan. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
2. De mentor neemt contact op met de ouders van de pester en de gepeste en betreft hen bij de oplossing.
3. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.

4. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
5. Indien het probleem escaleert, meldt de mentor het gedrag aan de teamleider van de leerling(en). Hij overhandigt de teamleider het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.
6. Indien het probleem escaleert (zie 5) worden de ouders/verzorgers op de hoogte gesteld en zo nodig betrokken bij het vinden van een oplossing.

- **De teamleider.**

1. De teamleider kan in onderling overleg, de rol van de mentor overnemen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. Hij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden. I
3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - confronteren (zie bijlage III)
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij bepaald gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. Hij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door de counselor.
6. Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
7. Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Hij koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

b. Het pestproject.

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, moet hij/zij de cyclus opnieuw doorlopen met inschakeling van het zorgteam. De pester moet nu het pestproject doorlopen onder begeleiding van het zorgteam.

c. Thuisplaatsing.

Wanneer het verplichte pestproject geen blijvende vruchten afwerpt, kan een thuisplaatsing volgen. Als er ook daarna geen verbetering is, worden er in overleg met de teamleider andere (passende) maatregelen genomen.

d. Verwijdering van de school.

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de school niets anders dan verwijdering. In overleg met andere scholen wordt er gekeken naar een passende plek. Indien een

leerling op een andere vestiging wordt geplaatst geldt het in-, door- en uitstroombeleidskader.

3.7.3. Constatering pestprobleem door mentor:

- Hij ondersteunt, in overleg met de zorgcoördinator, waar nodig mentoren en studietoelators tijdens de verschillende fasen in het proces.
- Hij biedt, in overleg met de zorgcoördinator, op vrijwillige basis individuele begeleiding aan de pester en de gepeste.
- Hij kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentorlessen.

In bovenstaande beschrijving van het anti-pestbeleid is vaker sprake van onderliggende documenten. Het betreft de volgende bijlagen die zijn opgenomen in het schoolveiligheidsplan:

Bijlage 1: wat is pesten?

Bijlage 2: pestprotocol met 5-sporen aanpak

Bijlage 3: leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Bijlage 4: leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Bijlage 5: bruikbare adressen bij pesten

3.8 Schooleigen ambities op het gebied van veiligheid

De ambities op het gebied van veiligheid zijn te onderscheiden in de korte termijn ambities en de ambities op middellange en lange termijn. Duidelijk is wel dat de ontwikkelingen van het onderwijs in Maastricht de koers van de school bepalen. Het uitspreken van ambities moet daarom ook worden gezien in het perspectief van deze ontwikkeling en is afhankelijk van veel factoren.

1. Ambities op korte termijn (2019-2020).

- Herijking en aanpassing schoolveiligheidsplan versie 2018-2019. Uitgangspunt daarbij is de veiligheidsanalyse. Dit is weliswaar geen ambitie maar een verplichting, maar de ambitie is om er een kwalitatief goed plan van te maken dat leeft in de organisatie.
- Her certificering project Gezonde en veilige school.
- Inrichting werkgroep veiligheid, samengesteld uit vertegenwoordigers van leerlingen, ouders, personeel en directie. Kartrekkers daarbij zijn de veiligheidscoördinator, preventiemedewerker en het directielid belast met veiligheid. Ook de zorgcoördinator zal waar nodig deelnemen. Het doel van deze werkgroep is het vergroten van het draagvlak binnen de school van het veiligheidsbeleid en het borgen van de samenhang met andere beleidsterreinen.
- Organisatie van een week van de veiligheid met aandacht voor de volgende onderwerpen:
 - De rol van diverse ondersteunende partners: gemeente, Halt, politie, GGD.
 - Informatie verstrekken aan leerlingen en personeel over actuele onderwerpen in samenwerking met bovenstaande partners.
 - Doel is een start maken met preventie en voorlichting op diverse gebieden van veiligheid(sbeleving).
- Voorbereiding introductie nieuwe Tabakswet per 1-8-2020 en daar ook preventief op inspelen.
- Nieuwe schoolkantine exploitatie met daaraan gekoppeld gezonde voeding.

- Verbetering van veiligheid in en om het schoolgebouw. Routing, toegankelijkheid gedragsregels.
- Voorlichting over het handelen bij ontruiming.
- Afspraken over het GSM gebruik in en tijdens de school.
- Inrichten van een leerling panel met als doel hun permanent te bevragen op aspecten i.z. het veiligheid.
- Het inrichten van een effectieve PDCA cyclus voor het veiligheidsbeleid.

2. Ambities op middellange termijn (2020-2022).

- Inzet op preventie i.z. het gebruik van alcohol, tabak en drugs.
- Vergroting handelingsrepertoire personeel op het gebied van herkennen en voorkomen van pestgedrag.
- Borging van de organisatie van het veiligheidsbeleid.
- Aandacht voor (actief) burgerschap en mediawijsheid.
- Verbetering incidentenregistratie (nieuw LVS).

3. Ambities op langere termijn (2022-2024)

- Vormgeven veiligheidsbeleid van de nieuw te vormen campus.

Aandacht voor de bouw en inrichting van de campus inzake veiligheid.

4. kwaliteitsbeleid

4.1 Personeel

In ons inzetsysteem Foleta wordt bijgehouden wie welke bevoegdheid heeft en zo is inzichtelijk wie bevoegd is om welk vak te geven.

Daarnaast wordt in onze gesprekcyclus, drie gesprekken per jaar, de scholingsbehoefte en –noodzaak besproken en genoteerd.

De werving en selectie systematiek staat beschreven op intranet van LVO.

Er is LVO breed een coaching programma voor het begeleiden van (nieuwe)medewerkers ([link](#)).

Het verzuimbeleid staat beschreven op intranet van LVO. ([link](#))

Om het percentage van kortdurend verzuim naar beneden te krijgen hebben we de maatregel ingevoerd dag ziekmelding bij leidinggevende gedaan moet worden, telefonisch. Dit heeft tot daling geleid. Deze werkwijze is besproken met de verzuimconsulent.

Werkomgeving; samen met leerlingen en docenten wordt gewerkt aan een verbetering van de werkomgeving. Daarnaast zijn er mogelijkheden binnen de organisatie om een aangepaste werkplek te creëren of andere behoeftes aan te vragen.

De school heeft op pedagogisch-didactisch vlak middels training aangegeven wat er van de leraren wordt verwacht. Via de kwaliteitstool DOT worden de 6 rollen van de leerkracht geobserveerd. Dit wordt meegenomen in de gesprekcyclus. De ambitie is om hierbij een 3 en hoger te scoren. Daarnaast vinden er enquêtes plaats waarin gevraagd wordt naar de mening van de leerlingen over de docenten. In het kader van de herinrichting van het VO-Maastricht zullen leerlingen betrokken worden bij het proces.

De schoolleiding bestaat uit 4 teamleiders, waarvan 3 vrouw en 1 man zijn en een vrouwelijke directeur.

Leerlingen hebben door middel van de leerlingenraad en de leerlingenfractie in de MR invloed op het schoolbeleid. Zo worden leerlingen toegevoegd aan de beoordelingsadvies commissie bij benoemingen van personeel.

4.2 Kwaliteitsbeleid

Kwaliteitszorg is noodzakelijk om te kunnen sturen op de ingezette koers tot verbetering dan wel borging van de kwaliteit van het onderwijs en om te kunnen verantwoorden hoe deze sturing is verlopen en tot welke resultaten dat heeft geleid. Sturing vindt plaats volgens de PDCA-cyclus. Verantwoording binnen deze cyclus vormt de basis voor de dialoog met medewerkers en met interne of externe stakeholders. Inzicht in resultaten, een open professionele dialoog en een cyclische verbetercultuur zijn de drie pijlers van de kwaliteitszorg op VMBO Maastricht.

De besturingsfilosofie en de beleidsvisie van LVO zijn mede bepalend voor de inrichting van de kwaliteitszorg. De besturingsfilosofie van de Stichting LVO kent een drietal belangrijke uitgangspunten:

- Conformiteit aan de vigerende Code voor Goed Onderwijsbestuur
- Behoud van eigen (school-)identiteit
- Vertrouwen in eigen verantwoordelijkheid.

Deze uitgangspunten geven de scholen van LVO ruimte om -binnen de gestelde kaders- zelf beleid te ontwikkelen. In de beleidsvisie van LVO ligt de nadruk op de kwaliteit van het onderwijs. Dat betekent onder meer dat sterk wordt ingezet op dat wat de individuele leerling nodig heeft.

4.3 Relatie tussen kwaliteitszorg, -cultuur en organisatiebeleid

Kwaliteitszorg in onderwijsorganisaties heeft zowel betrekking op de missie (inclusief de van overheidswege vastgelegde opdracht van de scholen) als de visie (hoe de scholen uitvoering geven aan de missie). VMBO Maastricht heeft te maken met beleidsvorming op twee niveaus:

- Kader stellend beleid op LVO-niveau. Denk hierbij aan personeelsbeleid en financiën
- Schoolbeleid vertaald in school(jaar)plannen, team- en sectieplannen.

De kwaliteitscultuur blijkt uit waarneembaar professioneel gedrag: alle medewerkers zijn op de hoogte van de hoofdlijnen van het beleid van de organisatie, handelen daarnaar en ontwikkelen zich in de gezamenlijk vastgestelde richting. Dat is zichtbaar in gedrag en is onderwerp van gesprek. Kwaliteitsmetingen vinden plaats op de uitvoering van de wettelijke bepaalde taken, de eigen ambities van de school en het effect van verbetermaatregelen. Hierna wordt aangegeven met welke kwaliteitsinstrumenten de drie pijlers van de kwaliteitszorgorganisatie van VMBO Maastricht (inzicht in resultaten, open professionele dialoog en cyclische verbetercultuur) worden geborgd.

4.4 Kwaliteitsinstrumenten

VMBO Maastricht maakt gebruik van de volgende instrumenten en sluit daarmee aan bij het LVO-beleid. Ook de financiële P&C-instrumenten (begroting, maand- en kwartaalrapportages en jaarrekening) zijn nadrukkelijk onderdeel van de kwaliteitszorgcyclus maar zijn in deze opsomming buiten beschouwing gelaten. In de praktijk vinden (onderwijsinhoudelijke) planvorming en begroting in samenhang plaats en wordt de voortgang in resultaten eveneens integraal gevolgd.

- P&C-cyclus/Kwaliteitsagenda
- Zelfevaluaties en visitaties
- Managementinformatie en –analyses
- School(jaar)plannen gekoppeld aan de beleidsmonitor
- Signaleringsrapportages
- Tevredenheidsenquêtes
- Gesprekkencyclus, waarbij DOT als instrument wordt ingezet om te borgen dat: het eigenaarschap voor de eigen ontwikkeling bij de medewerker zelf wordt gelegd; het mogelijk wordt om een vlootshouw op het team uit te voeren en daar het scholingsplan op af te stemmen;
- trendanalyses om de kwaliteit van de pedagogisch-didactische aspecten te meten.

Ad 1: De P&C-cyclus/Kwaliteitsagenda maakt inzichtelijk wanneer relevante gegevens met betrekking tot kwaliteit van onderwijs en bedrijfsvoering beschikbaar komen. Hij vormt daarmee een leidraad voor de sturingscyclus gedurende het schooljaar.

Ad. 2: LVO maakt gebruik van zelfevaluaties en intercollegiale visitaties. De insteek hierbij is dat scholen hun stelsel van kwaliteitszorg zodanig moeten hebben ingericht dat zij in staat zijn om op alle kwaliteitsstandaarden een dekkende zelfevaluatie uit te voeren en een gefundeerd oordeel over de basiskwaliteit kunnen afgeven. Deze brede zelfevaluaties zijn begin 2019 voor het eerst uitgevoerd en zullen jaarlijks worden herhaald. Om de kwaliteit van de zelfevaluaties - onder andere qua objectiviteit en voldoende zelfkritisch vermogen - te kunnen waarborgen worden deze opgevolgd door collegiale visitaties die worden uitgevoerd door deskundige collega's van andere scholen. Ook de visitaties zullen een terugkerend karakter hebben. Door de manier waarop de kwaliteitszorgcyclus is opgezet, is in feite echter sprake van continue evaluatie. Dit wordt onder andere gestimuleerd door de signaleringrapportages op basis van de kwaliteitsstandaarden in het Onderzoekskader van de Inspectie in te delen en zodoende een voortdurende focus op de basiskwaliteitseisen te leggen.

Ad 3: Stuurinformatie vanuit verschillende bronnen (Inspectie, MMP, Kwaliteitscholen, DOT/BOOT, Vensters etc.) wordt toegankelijk gemaakt voor onderwijsprofessionals en leidinggevenden. Voor de scholen in Maastricht is een kwaliteitszorgorganisatie ingericht waarin alle scholen zijn aangesloten. VMBO Maastricht heeft een kwaliteitszorgmedewerker. Deze is verantwoordelijk voor de analyse van stuurinformatie en voor de vertaling naar concrete adviezen voor het management, de onderwijsteams en de vaksecties.

Ad. 4: VMBO Maastricht gebruikt voor het volgen van onderwijsprestaties en resultaten op het gebied van bedrijfsvoering en financiën onder andere een aantal prestatie-indicatoren. De ambities en indicatoren die gelden voor alle onder het LVO-bestuur ressorterende scholen zijn vervat in een beleidsmonitor. Deze beleidsmonitor wordt in de loop van 2019 omgevormd tot Kwaliteitsmonitor waarin de basiskwaliteitseisen via de kwaliteitsstandaarden van de Inspectie nadrukkelijker als kern worden gepositioneerd. De beleidsmonitor is gekoppeld aan de schooljaarplannen. VMBO Maastricht geeft in haar schooljaarplan aan hoe haar ambities worden gerealiseerd en hoe resultaten en effecten worden gevolgd.

Ad. 5: Ieder kwartaal levert VMBO Maastricht – in lijn met de P&C-cyclus van LVO - een rapportage aan over de voortgang in de school(jaar)plan. Specifiek wordt daarbij ingezoomd op risico's. Van de kwaliteitszorgmedewerker wordt expliciet verwacht dat deze gevraagd en ongevraagd signaleert en adviseert over de ontwikkelingen in resultaten en verbetertrajecten. Vertrekpunt van dit advies is altijd het Onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs.

Ad. 6: Om tot betere resultaten te komen en de effectiviteit van ingezette onderwijsinnovaties en het handelen van medewerkers te kunnen monitoren, zijn diverse gegevens nodig. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van verschillende systemen. Tevredenheidsmetingen onder leerlingen, ouders en medewerkers vinden plaats via Kwaliteitscholen. Overige kwaliteitsgegevens worden gegenereerd met behulp van webapplicaties DOT. De combinatie van deze tools met Magister (later: Somtoday) en AFAS levert belangrijke analysegegevens op die noodzakelijk zijn voor de zelfevaluatie van de kwaliteitsstandaarden in het Onderzoekskader van de Inspectie. De Digitale Observatie Tool levert procesdata inzake OP 2 en 3, KA 1 en 2. De DOT is een webapplicatie waarin lesobservaties kunnen

worden geregistreerd en nadien geanalyseerd. De Beoordelings- en Ontwikkel tool levert procesdata inzake OP 2 en 3 en KA 1 en 2 op. De BOOT is een webapplicatie die docenten, leidinggevenden en andere medewerkers in de gelegenheid stelt zelf hun voortgangs-, ontwikkel-, functionerings- en beoordelingsgesprekken voor te bereiden op basis van valide data.

Praktische organisatie van de kwaliteitszorg

Voor de scholen in Maastricht is met name de borging van de kwaliteitszorg en de verdieping van de kwaliteitscultuur het belangrijkste ontwikkelpunt voor het komende jaren.

Het handelen van de kwaliteitszorgmedewerker moet er op gericht zijn om de resultaten van verbeteringen en ontwikkelingen naar de werkvloer te brengen. Dit kan enkel en alleen gebeuren door een systematische, cyclische en doelgerichte aanpak.

Vanaf de start van schooljaar 2019-2020 werkt VMBO Maastricht met een kwaliteitssysteem(PDCA). Deze kalender getuigt niet alleen van een cyclische aanpak, het is immers het document waar elke fase van de cyclus gepland staat, maar dient ook als handleiding voor de uitvoering van de verschillende aspecten van kwaliteitszorg.

Samen leren en delen van kennis is een belangrijke ondersteunde factor voor succes op de Maastrichter scholen. Door periodieke samenkomst van de kwaliteitszorgmedewerkers van de verschillende scholen kan gezamenlijke evaluatie van de voortgang plaatsvinden.

Kwaliteitszorgmedewerkers kunnen van elkaar leren en samen bouwen aan de bevordering van de kwaliteitscultuur.

5. Ambities voor de toekomst

Vitaal beroepsonderwijs voor Heuvelland - Maastricht

Contouren notitie vmbo Heuvelland - Maastricht

Versie 2.0 – maart 2019

5.1. Context van deze notitie

Om te komen tot aantrekkelijk, levensvatbaar en thuisnabij vmbo-onderwijs voor de leerlingen uit Heuvelland - Maastricht is het van belang om op korte termijn een helder een aantrekkelijk herontwerp te presenteren, dat de beloftes van aantrekkelijkheid, levensvatbaarheid en thuisnabijheid waarmaakt. Deze schets betreft het vmbo in Heuvelland én Maastricht omdat beide in onze optiek complementair aan elkaar zijn: beide zijn nodig voor een breed, dekkend en aantrekkelijk aanbod van vmbo in het zuidwestelijk deel van Zuid-Limburg.

De notitie schetst nadrukkelijk contouren, en is nog geen uitgewerkt ontwerp voor het gehele vernieuwde vmbo in Heuvelland - Maastricht. De notitie heeft de status van een gespreksnotitie, die in verdere dialoog aangevuld en aangescherpt moet worden. Het gesprek over de contouren van het nieuwe vmbo willen we op korte termijn afronden met vruchtbare en hopelijk breed door de organisatie gedragen conclusies. Op basis van deze conclusies over de contouren van het nieuwe vmbo-ontwerp kunnen we ouders, leerlingen, gemeentebesturen, basisscholen en maar vooral onze collega's in de beroepskolom (met name Arcus College en Leeuwenborgh Opleidingen) een helder perspectief schetsen over de wijze waarop wij ons vmbo in Heuvelland - Maastricht willen herontwikkelen.

5.2. Context herontwerp vmbo

Alvorens tot een beschrijving van de contouren te komen is het essentieel om de omgevingsfactoren te benoemen die een rol spelen bij het herontwerp van het vmbo Heuvelland – Maastricht.

In bijgaande afbeelding zijn 10 lagen – in onderlinge afhankelijkheid en verwevenheid – benoemd die elk hun eigen dynamiek hebben maar bij voorkeur in onderlinge afstemming moeten leiden tot een uitgebalanceerde keuze. De lagen zijn als volgt te benoemen: (zie bijlage)

1. Bestaande afspraken, contracten, convenanten en cijfers en data over leerling instroom & uitstroom.
2. Een visie waarbij samenwerking en afstemming centraal staan met alle partners intern én extern.
3. Het masterplan Maastricht met de keuze voor een aanbod op de oostelijke en westelijke oever van de Maas en een te vormen nieuwe brede school.
4. Het huidige aanbod vmbo zodanig harmoniseren dat dit aansluit bij de vo-scholen én aansluit bij relevante opleidingen van het mbo.

5. De transitie van vmbo Maastricht in de komende 4 jaar en het goed en op tijd inrichten van de overgangssituatie.
6. De inrichting van het onderwijs in het primaire proces: hoe ziet dat onderwijs in de praktijk uit en wat betekent dit voor curriculum, didactiek, begeleiding en pedagogisch klimaat.
7. De HUBO-check (haalbaarheid uitvoerbaarheid, betaalbaarheid, organiseerbaarheid) van alle keuzes die genomen worden om te komen tot een toekomstbestendige inrichting.
8. De locatie en huisvesting kwestie; welke plekken zijn geschikt dan wel ongeschikt en wat betekent dit in termen van investeringen voor de toekomst.
9. De wijze waarop belanghebbenden worden betrokken bij besluitvorming zodat draagvlak ontstaat. Communicatie en voorlichting over te nemen stappen en consultatieronden.
10. Het te doorlopen tijdpad: wat speelt op korte termijn (voorlichting ouders, communicatie richting cohort 2^e en 3^e leerjaar) en wat op (middel)lange termijn.

Al deze omgevingsfactoren een rol. De uiteindelijke invloed van deze omgevingsfactoren op het herontwerp zal in belangrijke mate afhankelijk zijn van de mate van daadkracht, energie en spirit die aanwezig is bij de diverse docententeams. Deze "zachte" kracht is zeer belangrijk bij het beoordelen van de haalbaarheid. Indien de contouren door de teams wordt gezien als perspectiefrijk én als koersbepalend voor de komende jaren helpt dit om met een duidelijk doel voor ogen gezamenlijk de benodigde stappen te ondernemen.

5.3. Onze visie op het vmbo

Vmbo betekent voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs. Vmbo is dus geen eindonderwijs. Samen met het mbo bereidt het vmbo voor op een beroepskwalificatie voor de arbeidsmarkt en/of een doorstroomkwalificatie voor het hbo. Dat klinkt mooi maar in de praktijk zijn vmbo en mbo twee gescheiden onderwijssectoren met eigen programma's en eigen aansturing. Deze scheiding tussen vmbo en mbo brengt allerlei risico's en ongemakken met zich mee:

- De aansluiting tussen het vmbo-programma en het mbo-programma is suboptimaal: er zit overlap in vmbo- en mbo-programma's, die niet bijdragen aan de motivatie en het leren van leerlingen.
- Kwetsbare vmbo-leerlingen hebben moeite met de overstap naar het mbo.
- Om de aansluiting tussen vmbo en mbo goed te maken moeten er allerlei overdrachtsprocessen georganiseerd worden.

LVO wil de revitalisering van vmbo Heuvelland – Maastricht benutten om samen met het mbo vloeiende, doorlopende leerlijnen in te richten van leerjaar 1 in het vmbo tot en met het behalen van het mbo-diploma. Dit integrale (v)mbo-concept noemen we 'het beroepscollege'.

Beroepscolleges

Binnen het integrale leerconcept van beroepscolleges starten de vmbo-leerlingen in leerjaar 1 en 2 op de (brede) scholengemeenschappen in Heuvelland en Maastricht. Daar volgen zij funderend onderwijs met een sleutelpositie voor LOB. LOB is voor alle onderbouwleerlingen op eenzelfde manier opgezet: in de onderbouw nemen alle vmbo-leerlingen kennis van de faciliteiten en

programma's die binnen de diverse beroepscolleges worden aangeboden, zodat hun keuze voor een profiel of sector gebaseerd is op overzicht van alle opties en eigen ervaringen met de beschikbare mogelijkheden. In leerjaar 3 volgt voor BK-leerlingen – indien van toepassing - de fysieke overstap naar het gebouw van een beroepscollege dat past bij de loopbaaninteresse van de leerlingen. Leerlingen GL en TL vervolgen hun loopbaan binnen de scholengemeenschap waar zij ook hun onderbouwprogramma hebben gevolgd, programmatisch is hun onderwijs nadrukkelijk onderdeel van het beroepscollege.

Een beroepscollege kent een herkenbaar domeinprofiel (bijv. gastronomie, zorg & welzijn, techniek) waarbinnen leerjaar 3 en 4 van het vmbo (BK, GL, TL-mavo) en de desbetreffende mbo-opleidingen samen zorgdragen voor een optimale leerroute naar het mbo-diploma afgestemd op de interesses en mogelijkheden van de leerlingen.

Deze opleidingen zijn flexibel en modulair ingericht in dienst van de 'leerwinst' (opstroom, versnelling, remediëring, verbreding, verdieping en in voorkomende gevallen - denk aan ziekte - mogelijkheden voor 'vertraging') voor leerlingen. LOB is het cement dat binnen het integrale (v)mbo-programma zorg draagt voor een optimale aansluiting tussen de ontwikkeling van de leerling en de programmatische mogelijkheden. Beroepscolleges zijn nadrukkelijk geen smalle 'vakcolleges': de modulaire opzet is ook behulpzaam voor leerlingen die hun schoolloopbaan op een ander beroepscollege willen voortzetten en willen doorstromen naar een andere mbo-kwalificatie.

Naast 'leerwinst' voor de leerlingen zijn voordelen van de beroepscolleges:

- Hoogwaardige, levensechte leeromgeving door bundeling van middelen en faciliteiten.
- Betere exploitatie door schaalvoordelen.
- Verbreding van loopbaanmogelijkheden voor docenten (inzet in vmbo en mbo mogelijk).

Beroepscolleges vanuit het perspectief van leerlingenzorg

Beroepscolleges dragen bij aan de motivatie van leerlingen door het weghalen van programmatische overlap, het wegnemen van inhoudelijke en fysieke drempels tussen vmbo en mbo en het bieden van een rijke beroepscontext voor het leer- en ontwikkelproces van leerlingen. Anders gezegd, de programmatische integratie van vmbo en mbo draagt bij aan een ononderbroken schoolloopbaan voor leerlingen en vergroot de kans op studiesucces. Daarmee zijn de beroepscolleges ook een waardevol instrument om schooluitval en voortijdig schoolverlaten terug te dringen.

Uiteraard is een integraal vmbo-mbo-programma geen garantie in zichzelf om leerlingen binnen boord te houden. Voor alle vmbo-leerlingen, maar specifiek voor de doelgroep van basis- en kaderleerlingen dienen we zorg te dragen voor een goede begeleiding van en zorg voor onze leerlingen. Dit vraagt om een goede bezetting en rolinvulling van rollen als mentor, zorgcoördinator en samenwerking met zorgdisciplines in het kader van Passend Onderwijs en jeugdzorg op alle momenten in de schoolloopbaan.

In aanvulling hierop geldt specifiek voor de locaties van de beroepscolleges dat 'kennen en gekend worden' c.q. een kleinschalige en veilige setting voor onze relatief jonge leerlingen belangrijke inrichtingsprincipes zijn. De beroepscolleges moeten voldoende veiligheid en geborgenheid geven voor leerlingen van 14, 15 en 16 jaar door een herkenbare en kleinschalige thuisbasis te bieden. Leerlingen kunnen zich dan gezien en gehoord voelen, zeker de meer kwetsbare leerlingen. Dit stelt

eisen aan groepsgrootte en groepssamenstelling en aan herkenbare docentteams die voor de persoonlijke begeleiding garant staan. Succesvolle voorbeelden – in eigen LVO verband en elders in het land - kunnen dienen als gids en inspiratiebron.

5.4. Criteria en uitgangspunten voor herontwerp op basis van context en visie

Vanuit de bredere context voor het herontwerp van het vmbo van LVO in Heuvelland en Maastricht (paragraaf 1 en 2) en onze visie op het (v)mbo en onze keuze voor beroepscolleges als leidend onderwijsconcept bij de revitalisering van het vmbo (paragraaf 3) destilleren we de volgende criteria voor het herontwerp van het vmbo in Heuvelland:

1. Binnen de geldende wet- en regelgeving voor het vmbo wordt het vmbo-programma zo veel mogelijk ontworpen vanuit de kwalificatiedossiers van het mbo ('van achteren naar voren ontwerpen': vanuit mbo-kwalificatie terug redeneren naar programmatisch ontwerp voor vmbo-bovenbouw en –onderbouw).
2. Het herontwerp voor ons vmbo komt daarom tot stand in nauwe samenwerking met het herontwerp van het mbo vanuit de betrokken mbo-instellingen (Leeuwenborgh/Arcus, mogelijk ook Citaverde).
3. De inhoudelijke profilering van de beroepscolleges binnen Heuvelland sluit goed aan op de behoeften van de regionale arbeidsmarkt, met oog voor subregionale verschillen.
4. In leerjaar 1 en 2 van de geïntegreerde (v)mbo-programma's neemt de oriëntatie (LOB) op de programma's van de beroepscolleges in Heuvelland-Maastricht een centrale plaats in binnen het programma.
5. De opzet van het vmbo-programma inclusief LOB vanaf de onderbouw tot en met het onderwijs binnen de diverse beroepscolleges is vergaand geharmoniseerd tussen de betrokken LVO-scholen in Heuvelland en Maastricht.
6. Integraal onderdeel van het programma is het ontwikkelen van 21^e eeuwse vaardigheden (competenties op het gebied van ict, samenwerken, ondernemerschap, projectmatig werken, ontwerpen) bij leerlingen.
7. Het onderwijsprogramma binnen de beroepscolleges draagt maximaal bij aan de leerwinst voor leerlingen en biedt goede mogelijkheden voor tussentijdse instroom, uitstroom, opstroom, versnelling - en waar nodig (denk aan ziekte): vertraging -, remediëring, verbreding en verdieping. Om die reden is het programma flexibel en modulair van opzet.
8. Het onderwijsprogramma is ook aantrekkelijk voor leerlingen, die vanuit het vmbo (TL-mavo) hun schoolloopbaan voortzetten op de havo.
9. Het onderwijsprogramma is aantrekkelijk, motiverend en uitdagend voor leerlingen, en zo veel mogelijk gebaseerd op leren van en in authentieke leer/beroepssituaties.
10. Het te ontwerpen onderwijsprogramma is 'HUBO-proof'. Dat wil zeggen dat het programma 'haalbaar', 'uitvoerbaar', 'betaalbaar' en 'organiseerbaar' is. Anders gezegd: het programma moet duurzaam en financieel gezond te exploiteren zijn, moet docenten professioneel houvast geven en mag niet werkdruk verhogend werken.

11. Het te ontwerpen programma is niet statisch en kan zichzelf gemakkelijk vernieuwen wanneer technologische ontwikkelingen of ontwikkelingen in samenleving en arbeidsmarkt daar om vragen.

5.5. Uitgangspunten en contouren van basis en kader beroepsgerichte leerweg

Inhoudelijk heeft de revitalisering van het vmbo in Heuvelland en Maastricht en de keuze voor de inrichting van beroepscolleges gevolgen voor het aanbod van de bestaande vmbo-profielen. Sommige van deze consequenties tekenen zich al relatief scherp af. Andere zaken vragen nog om nader onderzoek. Voor de herinrichting van vmbo Maastricht tekenen zich de volgende contouren af:

Er worden 4 profielen in combinatie met 3 beroepscolleges aangeboden:

Profielen PIE en BWI → beroepscollege Techniek

De profielen BWI & PIE worden als diplomaroute aangeboden en vormen samen met de technische mbo-opleidingen van Leeuwenborgh in Maastricht het beroepscollege Techniek.

Profiel Zorg & Welzijn → beroepscollege Zorg, Sport en Dienstverlening

Het profiel zorg en welzijn wordt als diplomaroute aangeboden en maakt samen met de desbetreffende opleidingen vanuit Leeuwenborgh deel uit van het beroepscollege Zorg, Sport en Dienstverlening.

Profiel Horeca, Bakkerij & Recreatie → beroepscolleges Gastronomie/Gastvrijheid

Het huidige profiel HBR wordt in Maastricht als diplomaroute aangeboden. Denkend vanuit aansluiting bij de lokale context vinden we een beroepscollege Gastronomie/Gastvrijheid een logische keuze binnen de context van Maastricht. Hiervoor is het noodzakelijk dat enkele opleidingen die bij Arcus werden aangeboden eveneens in Maastricht worden aangeboden.

Binnen Maastricht worden nog twee profielen en bijbehorende mogelijkheden voor een beroepscollege onderzocht:

Een programmalijn of beroepscollege ICT en Media?

Gezien de snelle ontwikkelingen binnen de digitale wereld (o.a. internet of things) en de opkomst van nieuwe media en platforms verdienen ICT en media een positie binnen het eigentijds vmbo dat LVO wil aanbieden. Onderzocht moet worden of dit het beste kan in de vorm van een college overstijgend programma of een eigenstandig beroepscollege.

Profiel Groen op weg naar het beroepscollege?

Het programma groen wordt niet meer als diplomaroute aangeboden. Samen met Citaverde wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn voor een 'groen beroepscollege' en/of een groen programma binnen het vmbo-aanbod van LVO.

Voor het profiel dienstverlening en producten en economie en ondernemen gelden de volgende uitgangspunten:

Profiel Dienstverlening en Producten → één diplomaroute op één locatie (geen beroepscollege)

Het programma D&P is een brede oriëntatie op tal van werksoorten en arbeidsgebieden. Voor de

Bernhard Lievegoed school - vanuit zijn identiteit als vrije school – is D&P een goede basis om enerzijds een brede oriëntatie te bieden op de beroepenwerelden en anderzijds eigen programma's aan te bieden met een accent op kunst, expressie en presentatie. Daarmee heeft de school – voor een *beperkt* aantal leerlingen – een integraal aanbod in huis voor alle leerlingen van 4 tot 18 jaar voor alle niveaus.

Profiel Economie en Ondernemen → = programma 'ondernemend denken en doen'

Economie en Ondernemen wordt niet langer als diplomaroute aangeboden. Vanuit de eindtermen voor het profiel Economie en Ondernemen wordt E&O in combinatie met 21^e eeuwse vaardigheden als geïntegreerd programma aangeboden voor alle leerlingen in het vmbo.

Voor de herinrichting van vmbo Heuvelland zijn de volgende contouren het uitgangspunt:

Heuvelland heeft, op basis van situering, werkgelegenheid en infrastructuur, behoefte aan een beroepsgericht programma dat enerzijds is gericht op horeca en gastvrijheid en anderzijds is gericht op toerisme en outdoor/ evenementen. Horeca en gastvrijheid zouden programmatisch specifiek ingevuld kunnen worden met de kleinschalige toepassing ("kleine kaart") van het profiel Horeca, Bakkerij en Recreatie (HBR). Toerisme in combinatie met "organiseren van activiteiten/ evenementen" en "leisure/ outdoor" passen eveneens prima in de context van Heuvelland. Dit programma zou kunnen bestaan uit een selectie van relevante keuzevakken uit diverse profielen. Dit maatwerk programma (met als werktitel: Horeca, Evenementen en Toerisme – HET) kan op twee manieren worden aangeboden: via het profiel – en de diplomaroute - horeca, bakkerij en recreatie of via het profiel – en diplomaroute - dienstverlening en producten. In het laatste geval kunnen alleen de keuzevakken voor de profilering zorgen. De profielmodulen van D&P (waaronder "organiseren van een activiteit") moeten dan in de context van de HET-profilering worden aangeboden. De keuze voor HBR enerzijds en D&P anderzijds hangt sterk af van de "hubo-check" (haalbaar, uitvoerbaar, betaalbaar en organiseerbaar) en hangt af van de onderkenning van de noodzaak om te komen tot een heldere afbakening in het programma-aanbod. Er mag namelijk géén oneigenlijke concurrentie plaatsvinden tussen HBR in Maastricht en HET in Heuvelland.

In alle gevallen valt het programma onder auspiciën van het beroepscollege

Gastronomie/Gastvrijheid in Maastricht. Het beroepscollege in Maastricht zal veel nadruk leggen op restaurant, keuken – "grote kaart", hotelwezen – liefst in combinatie met de GL/TL, bakkerij en recreatie. Dat betekent dat programma's in samenhang worden ontwikkeld en dat het volslagen duidelijk is welk soort programma in Heuvelland gevolgd kan worden en welk soort programma in Maastricht. Leerlingen kunnen uiteraard van alle programmamogelijkheden gebruik maken mits ze bereid zijn te pendelen in een beperkte periode voor een specifiek programma.

Het programma voor leerlingen basis en kader wordt aangeboden op locatie Valkenburg van het Stella Maris College. Deze locatie vormt dan een "sublocatie" van het beroepscollege in Maastricht.

Indien gekozen wordt voor het aanbieden van de diplomaroute dienstverlening en producten is het essentieel dat zowel het Stella Maris College als SG Sophianum in het derde jaar D&P aanbieden en in het vierde jaar de keuzevakken. Voor SG Sophianum moet dan nog gezocht worden naar keuzevakken die zo breed mogelijk aansluiten bij de programma's in de beroepscolleges voor leerjaar 5 & 6. Het is ook nog een mogelijkheid om leerlingen van beide scholen in het vierde leerjaar de keuzevakken te laten volgen op één van de beroepscolleges. Voor de theoretische leerweg van

locatie Meerssen ontstaan nieuwe mogelijkheden met de invoering van “de nieuwe leerweg” (een samengaan van gemengde leerweg en theoretische leerweg: zie hoofdstuk 6).

*Indien de ontwikkeling van de beroepscolleges gebrekkig verloopt of ernstig vertraagd gaat worden, zal - in het kader van o.a. brede toegankelijkheid/ efficiënte combinatie met brede scholengemeenschappen in relatie tot betaalbaarheid en organiseerbaarheid - voor leerjaar 3 voor ALLE beroepsrichtingen het programma Dienstverlening en Producten in leerjaar 3 aanbieden en de profilering van de beroepsgericht programma's als keuzevakken in leerjaar 4 aanbieden. Deze keuzevakken kunnen dan in slimme combinaties leiden tot aansluiting met het mbo. De beslissing hierover moet plaatsvinden **vóór 1 juli 2019**. Deze ‘plan B’ optie vormt een alternatief scenario om het vmbo-onderwijs voor zo veel mogelijk beroepsgerichte programma's zo efficiënt mogelijk te behouden voor Heuvelland - Maastricht.*

5.6. Uitgangspunten en contouren vmbo GL/TL/De Nieuwe Leerweg

Onze visie op een geïntegreerd (v)mbo impliceert ook dat de leerwegen die we nu nog ‘Gemengde Leerweg’ en ‘Theoretische Leerweg’ (of ‘mavo’) noemen onderdeel zullen gaan uitmaken van de beroepscolleges. Deze keuze voor positionering voor de GL/TL-route als integraal onderdeel van de beroepscolleges is logisch omdat circa 75% van de mavoleerlingen doorstroomt naar het mbo, maar ook vanuit de vergevorderde kabinetsplannen voor de ‘nieuwe leerweg’ (integratie GL en TL), waarbij ook de vmbo-leerlingen in de toekomst een praktijkvak binnen hun curriculum zullen krijgen.

Voor de positionering van het onderwijs aan de leerlingen binnen de GL/TL/Nieuwe Leerweg zijn 2 opties mogelijk. In optie 1 volgen zij hun onderwijs net als hun BK-collega's binnen de locatie van het beroepscollege, waar zij hun praktijkprogramma willen volgen. Optie 2 is dat deze leerlingen hun avo-vakken blijven volgen op de locatie waar zij ook leerjaar 1 en 2 hebben gevolgd en ongeveer 1 dag in de week een praktijkprogramma volgen op de locatie van het beroepscollege dan wel in de praktijksetting van een leerbedrijf waar het beroepscollege mee samenwerkt.

Voor beide varianten zijn voor- en nadelen te bedenken. Hoewel er goede inhoudelijke argumenten te geven zijn om ook voor de GL/TL leerjaar 3 en 4 fysiek aan te bieden binnen de beroepscolleges en er voorbeelden uit het land zijn van geslaagde vmbo-scholen met een smal profiel stellen we voor om hier vooralsnog niet toe over te gaan. Een keuze om GL/TL-leerlingen voor 100% van de lestijd onder te brengen in een beroepscollege kan door ouders en leerlingen ervaren worden als strijdig met hun toekomst aspiraties die in veel gevallen gericht zijn op doorstroom naar de havo. Daar willen we niet lichtzinnig aan voorbij gaan. Daarom kiezen we niet voor een fysieke (met uitzondering van de praktijken) maar voor een programmatische verankering van GL en TL - en straks de ‘nieuwe leerweg’ - binnen de beroepscolleges. Deze programmatische inbedding is randvoorwaardelijk voor het bewerkstelligen van ‘leerwinst’.

In aanvulling op de keuze om de GL en TL niet zo zeer fysiek maar vooral programmatisch in te bedden binnen de beroepscolleges dient het TL-programma rekening te houden met het feit dat er

een substantiële groep (25-30%) leerlingen is, die na het behalen van het mavodiploma verder gaat op de havo.

Belangrijk bij het uitwerken van de GL/TL als onderdeel van het beroepscollege is om deze route (via mbo-4) stevig te profileren als dé route naar het hbo voor leerlingen die cognitieve vaardigheden combineren met een praktijkgerichte leerstijl.

De uiteindelijke uitwerking van de positie van GL/TL binnen de beroepscolleges is uiteraard sterk afhankelijk van de landelijke beleidsontwikkelingen en besluitvorming rond het dossier 'nieuwe leerweg'.

5.7. Uitgangspunten voor de kwaliteit van het ontwerpproces

Het spreekt voor zich dat een 6-jarig transitieplan (2024- 2025 als streefdatum) de basis moet vormen om een geleidelijke overgang van de huidige vmbo-unilocatie in Maastricht naar de gezamenlijk te ontwikkelen beroepscolleges mogelijk te maken. Gezien de urgente situatie waarin vmbo Heuvelland bevindt – in combinatie met de complexe situatie van vmbo Maastricht - is het essentieel om de transitiefase goed in te richten. Om ervoor te zorgen dat stappen op korte termijn de ontwikkeling op lange termijn hinderen of zelfs blokkeren is het aan te bevelen om op korte termijn te koersen op een overgangssituatie die gebaseerd is op de volgende uitgangspunten:

- Creëer een duidelijke situatie voor leerlingen ouders én docenten op korte termijn;
- Wees helder over bestaansmogelijkheden van programma's op korte en lange termijn;
- Zorg voor een duidelijk profilering van programma's in Heuvelland;
- Bundel programma's zoveel mogelijk in de lijn van de beroepscolleges;
- Baseer de programma's op doorstroom en flexibiliseer de programma's daar waar mogelijk;
- Investeer in één gezamenlijk loopbaanprogramma voor alle leerlingen;
- Start zo snel mogelijk met de invoering van de "nieuwe leerweg"; transformeer TL-GL en wellicht ook havo met het verplicht aanbieden van een "praktisch vak".

Eerdergenoemde contouren zijn vooralsnog richtinggevend in onderzoek en verdere uitwerking. Indien op één van de lagen (bijvoorbeeld bij de HUBO-check – haalbaarheid, uitvoerbaarheid, betaalbaarheid en organiseerbaarheid) feiten of inconsistenties naar voren komen die een uitgebalanceerde keuze hinderen zullen de contouren weer opnieuw geformuleerd worden.

Uiteraard worden docenten bij de verdere invulling nadrukkelijk betrokken om binnen de contouren de programma's verder vorm te geven en inhoudelijk kwalitatief te vullen. Een deel daarvan is al gebeurd of in ontwikkeling (met name bij techniek). Bij sommige programma's moeten eerst de kaders duidelijker worden.

5.8. Stappen/kwesties te regelen op langere termijn (o.a. huisvesting)

Voor het inrichten van een gezamenlijk curriculum voor alle beroepsgerichte programma's, de profielvakken, de kernvakken en de burgerschapsvakken moet een organisatorische 'onderlegger' ontwikkeld worden die het mogelijk moet maken om enerzijds de programma's in gelijkvormige wijze te ontwikkelen en anderzijds om de organiseerbaarheid zo flexibel maar vooral eenvoudig te houden. Flexibilisering door standaardisering ('buitenmaten' voor het curriculum') is hierbij het uitgangspunt. In de schoolleiding van vmbo Maastricht is reeds een opleidingsstructuur met een geharmoniseerde maatvoering gepresenteerd die past bij de ambities. Voor de langere termijn is consensus nodig binnen vmbo én mbo-opleidingen om deze structuur als basis te gebruiken voor inrichting en uitvoering.

Voor het aanbod van profielmodulen en keuzevakken zal – met de beroepscolleges als inspiratie – opnieuw gekeken moeten worden naar de volgorde van het aanbod (eerst profielmodulen en dan keuzevakken; profielmodulen en keuzevakken parallel schakelen of in andere meer modulaire vorm). Uitgangspunt is wel dat de vorm moet bevorderen dat een flexibele invulling mogelijk blijft. Concentrische programmavormen zijn dan niet of nauwelijks geschikt. Een consistentie configuratie van de programma's (opbouw en longitudinale planning) moet nog plaatsvinden.

In deze notitie ontbreekt de laag huisvesting. Dit onderdeel maakt deel uit van een lange termijnvisie op handhaven van bestaande huisvesting op basis van vernieuwbouw of nieuwbouw. Daarbij speelt de nadere invulling van het begrip beroepscolleges een cruciale rol. In de notitie worden beroepscolleges omschreven als 'geïntegreerde programma's vmbo-mbo'. In het verlengde van deze voorstellen heeft het de uitdrukkelijke voorkeur om locatie Valkenburg van het Stella Maris College in te richten als "sublocatie" van beroepscollege Gastronomie / Gastvrijheid.

Voor de GL- en TL-leerlingen denken we vooralsnog vooral aan programmatische integratie (alleen praktijkvakken op locatie binnen de beroepscolleges of vanuit de beroepscolleges binnen leerbedrijven). Als bovenstaand scenario aantrekkelijk genoeg is, zullen alle partijen (vmbo, mbo en gemeente) hieruit hun conclusies moeten trekken en met urgentie de beschikbare mogelijkheden verkennen.

5.9. Slotwoord

De schoolleiding is zich ervan bewust dat deze notitie nog allerlei vragen op kan roepen. De notitie is richting gevend en kader stellend en biedt nog geen uitwerking voor allerlei nog te maken operationele keuzes ('wie'-, 'hoe'- en 'wanneer'-vragen). De geschetste contouren beschrijven de eerste stappen te zetten, om met elkaar in gesprek te gaan en de fasen van betrokkenheid te doorlopen en samen te werken om voorstellen beter te maken. Op dit moment hebben een aantal consultatierondes plaatsgevonden in vmbo Maastricht. Parallel hieraan vinden consultaties plaats bij de scholen in Heuvelland. De uitkomsten van de consultaties worden zodanig met elkaar afgestemd dat een *gezamenlijk* herontwerp mogelijk blijft voor Heuvelland én Maastricht. Zo snel als mogelijk zal de notitie als koersdocument worden voorgelegd voor formele besluitvorming aan CvB, toezichthouders en GMR. Parallel hieraan zullen intensieve gesprekken plaatsvinden met externe partners als collega vo-besturen (o.a. in de afstemming tussen Heuvelland en Parkstad), mbo-instellingen en de betrokken gemeenten.